

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

1947.

Петро Андрусів

РЖ IV. Ч. 9. ФИЛАДЕЛФИЯ, ПА., ВЕРЕСЕНЬ, 1947

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

PHILADELPHIA, PA., SEPT. 1947 VOL. IV. No. 9

ЗІЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В Саскатуні, Саскечеван, відбувся 6 й 7 липня зїзд Союзу Українок Канади, на який прибули делегатки відділів з різних сторін Канади й багато гостей.

Перший день зїзду був присвячений привітам делегаток та звітам з діяльності організації. Другого дня були реферати, а потім обговорено ряд справ Союзу українок.

На зїзді зложили \$800.00 на організаційний фонд СУК., й рішено давати кожного року стипендії для студентів-питомців Колегії св. Андрея у Вінніпегу, питомців Інституту ім. П. Могили в Саскатуні й питомців Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні. Стипендії будуть по 100 дол. для кожної інституції.

Управа остається та сама

З приводу 20-ліття існування СУК, організація видала книжку під заголовком „На сторожі культури”

ОДНА УКРАЇНЬКА СТУДЕНТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

У Фраймані біля Мінхен, в американській зоні Німеччини, відбувся спільний зїзд двох центральних українських студентських організацій. Зїзд ухвалив злуку обох організацій в один Центральний Союз Українських Студентів.

УКРАЇНЕЦЬ ПРОФЕСОРОМ УНІВЕРСИТЕТУ В БЕЛЬГІЇ

Дня 14 липня відбулася в Лювєнському Університеті, в Лювєн, в Бельгії, святочна церемонія вручення титулу професора університету о. дру. Максимові Германюкові.

Від 1933 він студював у тім університеті й написав кілька більших наукових праць.

О. др. Германюк селянський син з Нового Села повіт Жовква. Вступив до закону оо. Редемптористів. В 1943 році одержав докторат теології, а цього року став професором Лювєнського університету, одного з найславніших в Європі, який був оснований в 1423 році.

О. др. Германюк щиро займається долею нової української імїграції в Бельгії.

ОЛЕНА ТЕЛІГА — * 1907 — † в лютни 1942

20,000 ЖІНОК ВИІДУТЬ ДО АНГЛІЇ

Англія згодилась прийняти на працю 20,000 жінок, споміж переміщених осіб в американській зоні Німеччини.

УКРАЇНЬКА ВИСТАВКА В БАРАКАХ

Українські збігці у Брегенц, в Австрії, уладили у серпні в таборових бараках виставку українського народного мистецтва.

Найшлося на виставці доволі гарних українських килимів, жіночих народних костюмів, усяких прикрас, вишивок і різьб.

УКРАЇНЕЦЬ ДОЦЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ В ГРАЦУ

Др. Григор Лужницький прийнятий як доцент української й польської мови в університеті у Грацу, в Австрії.

“ПШЕКРУЙ” ПРО УПА

Тижневик “Пшекруй” що виходить у Варшаві, подав в числі з 8-14 червня широкі звітлення про бої совітсько-польських військ проти УПА, та численні фотографії між іншими “здобуту” зброю від УПА та кількох укр. повстанців що попали в полон. Їхні імена: Мих. Музика, С. Головатий, С. Лещак, І. Марчак і Роз. Мінько.

ВСЕ-АМЕРИКАНСЬКИЙ У- КРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС

Український Конгресовий Комітет Америки і Комітет Українців Канади приготувляють все-американський український конгрес.

Центральні українські організації у Бразилії й Аргентині вже зголосили свою участь.

УКРАЇНЦІ В РУМУНІЇ

В Румунії є найбільше число українців поза межами Совітського Союзу. Нова статистика подає що українців в Румунії тепер є 270,000.

СКИТАЛЬЦІ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ

В американській зоні Німеччини лишилося всього 513,898 збігців різних національностей.

КНИЖКА ПРО СКИТАЛЬЦІВ

В Нью Йорку появилася книжка про скитальців під заголовком

Refugees Are People, the Plight of Europe's Displaced Persons, by Walter Dushnyck and William J. Gibbons, S.J., The American Press, 70 E. 45th St., New York 17, N. Y.

Книжка має 96 сторін, коштує 25 центів.

У книжці є такі розділи:

1 — Збігці й переміщені особи.

2 — Збігці в 1947 році.

3 — Дотеперішня опіка скитальцями

4 — Положення політичних збігців в Європі.

5 — Майбутні вигляди для скитальців.

6 — Інші переміщені національності.

Праця подає вичерпні інформації про скитальців, зокрема про українських збігців.

Українці повинні купувати ту книжку, щоб інформувати заінтересованих або зле поінформованих.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС У БРАЗИЛІЇ

В Куритибі, провінція Парана, у Бразилії, відбувся 6 й 7 липня конгрес бразилійських українців, у яким були заступлені всі національні групи з цілого краю.

На конгресі створено „Товариство Прихильників Української Культури” та вибрано управу.

ЮРІЙ ЛУЦЬКИЙ В САСКАТУНІ

Цими днями приїде з Європи до Канади Юрій Луцький, син відомого діяча Остапа Луцького, щоб обняти посаду лектора англійської мови в Саскатунському університеті.

Він студював в університеті в Кембридж в Англії. Підчас війни служив в англійській армії.

НАШЕ ЖИТТЯ—OUR LIFE

Урядовий орган Союзу Українок Америки, виходить кожного місяця.

Редакція й адміністрація, 866 Норт 7-ма вул., Філадельфія 23, Па.

Official monthly publication of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., 866 North 7th Street, Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$1.50 per year — 85 cents for 6 months. Subscription in Canada \$2.00 per year. Single copy 15 cents.

Передплата у Злучених Державах \$1.50 річно, на пів року 85 центів. В Канаді \$2.00 річно. Поодинокі число 15 центів.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879.

За наше майбутнє в Америці

Хто слідить і приглядається праці української жінки в Америці, в минулому і в теперішню пору, той сміло може сказати що українська жінка не марнує часу, та майже кожен вільну хвилину дбайливо використовує для щирої праці в організації у громаді, а тепер найбільше для свого поневоленого народу, щоб прийти з помічю та улекшити гірку долю наших сестер і братів на вигнанні.

Але чи всі однаково про це дбаємо? Певно що ні, бо є й такі що дбають тільки про свою рідню, другі про себе самих, а більш нічим не журяться. А це тому що одинцем живуть, без організаційного зв'язку. Сестри, ми мусимо завжди пам'ятати що тільки в організації гартуємо свої серця, плакаємо взаємну любов до ближнього, виробляємо свій характер національних патріоток. Тільки в організованих громадянок є правда любов до всього нашого поневоленого народу, що вони без упику доказують ділами.

Наше жіноцтво зорганізоване в Союзі Українок Америки веде величезну працю по усіх відділах, таку працю якої одинцем ніколи не можливо зробити. Однак це не лише для загалу є велика користь з того, що існує така організація як СУА, але й членка одиниця має нагоду придбати у цій організації для себе самої такі цінності яких за гроші ніде не купити. Вона має нагоду виробити свій характер в особистих і національних справах, бо в організації вчиться ідейності, патріотизму, незмінності поглядів та відваги відверто й сміливо обороняти те у що вірує. Це у нашій організації вона набирає віри у право українського народу на вільне життя, й відваги боронити цього права перед кожним і всюди де справа цього вимагає. Тому кожна українська жінка в Америці повинна стати членкою Союзу Українок.

Тепер наш Рідний Край замовк і великі потреби української жінки в Америці збільшуються. Зо всіх сторін світу наш народ звертається до Союзу Українок Америки, просить помічі, й треба більших сил до спільної праці. І тому то тепер більш як коли українка повинна ставати в ряди СУА.

Декуди по місцевостях є зорганізовані групи жінок під іншою назвою, і гарно працюють, а всеж таки булор краще якби вони стали відділами Союзу Українок, найбільшої незалежної нашої жіночої організації в Америці, яка одчиняє двері до серця й розуму щоб ми пізнали себе й своє завдання як членки великого американського громадянства. СУА має провід який вмільо й чесно веде членок до визначеної цілі. Праця СУА є постійна, систематична й плянова, усі відділи зв'язані з Централєю в одну велику сімю, й так всяка праця успішніше виконується.

Особливо в теперішній момент незвичайно важне щоб ця координація була якнайсильніша, бо на нас спочиває тягар праці яку ворожі сили нашого Рідного Краю спинили.

Перед нами також і друге важне завдання. Ми мусимо зорганізувати нашу молодь, бо у цім є запорука кращого майбутнього українців у Злучених Державах. З кожним роком цеголки відпадають, фундамент слабне й треба добудувати сильну підвалину з молодого покоління, тут роджених наших дітей і внуків. Задля цього важного діла повинна подбати кожна членка СУА, все й усюди приєднувати нашу молодь до організації й допомогти молодим зорганізуватися. Наша молодь послушає нашої доброї поради й це зробить, як ми подбаємо. Кожний відділ конечно повинен подбати щоб створити у своїй місцевості молодечий відділ Союзу Українок Америки, а тоді будемо бачити перед собою гарну будучність. Коли дочекаємо восьмої конвенції СУА, дай Боже, щоб кожний відділ міг похвалитися що сповнив свій великий святий обов'язок. Як легко й мило буде тоді зясувати свою працю, коли знатимуть що вже мають молоденькі наслідниці продовжати працю яку мама започаткувала й працювала поки сили стало.

Анна Бодак, 2-га містогорова СУА.

До школи!

Кінчаться шкільні вакації. Приходить осінь й знову перед нами шкільний рік. Неодні батьки стоять на роздорожжі в думках, що робити з сином чи дочкою, які спробувавши літньої праці й фінансової незалежності, відкидають думку про дальшу науку. Чи схилитися до рішення молодих?

Не може бути двох думок про те, що шкода хочби навіть тільки середня, як вже не вища університетська, витрачує молодь на ціле життя інтелектуально, розумово а в додатку ще й підготовляє до якогось певного фаху чи професії, на що можна полягати для удержання. За страченою нагодою може прийти ся колісь в житті жалувати. Бож звісно, що освічена людина з певним вишколом може скоріше знайти більше платну працю. Освіта всім доступна. Без шкільної освіти прийдеться брати в руки перше заняття, яке тільки трапиться, звужуючи можливість до чогось більшого й постійного. Молоді про це не думають. Дальша будучність їм задалека, щоб розважно обдумати свій крок і вчасно вирішити, що далі робити. Батьки, що розважніше дивляться на життя, повинні допомогти дітям у їх рішенні.

Можна думати, що рік, два праці не зашкодить. Попрацює хлопець чи дівчина й знову вернеться до школи. Та раз нитка перервана, то не все вдається її злучити. Можуть зайти різні непередбачені перешкоди. Тільки у виїмкових випадках надзвичайної здібності чи сильного хотіння вдається ту нитку зв'язати й продовжати перервану працю.

Для українців зокрема варта подумати над освітою своєї молоді. Нам треба мати своїх вчених в різних галузях знання, бо ними підносимо вартість нашого народу. До того вчені можуть немало допомогти українській справі своїм доступом до різних ділянок суспільного й державного життя, в яких може й наша справа мати місце. Для видвигнення української справи перед своїми й перед світом потрібно нам освіченої верстви.

Над справою продовжування шкільної науки в надходячій шкільній році треба батькам поважно застановитися й доложити старань заохотити молодь до школи.

Савеля Стечишин.

Олена Теліга

МУЖЧИНАМ

ІЗ ЗБІРКИ ПОЕЗІЙ

"ДУША НА СТОРОЖІ"

Усе лише не це! Не ці спокійні дні,

Де всі слова у барвах однакових,

Думки, мов нероздмухані вогні, Бажання — в запорошених оковах.

Якогось вітру, сміху чи злоби! Щоб рвались душі крізь іржаві ґрати,

Щоб крикнув хтось: ненави́дь і люби —

І варто буде жити чи вмірати!

Не бійся днів заплутаних вузлом,

Ночей безсонних, очманілих ранків.

Хай ріже час лице добром і злом!

Най палять серце — найдрібніші ранки!

Ти в тїнь не йди. Тривай в пекучій грі

В сліпуче сяйво не лякайся дивиться —

Лише по спеці гріє жданий грім

Із хмар сковзне — багнетом — блискавиця.

Не зірвуться слова, гартовані, як криця

І в руці перо не зміниться на спис.

Бо ми лише жінки. У нас душа криниця

З якої ви пете: змагайся і крипись!

І ми їх даємо не у залізім гімнах.

У сріблі ніжних слів, у вірі в вашу міць.

Бо швидко прийде день і у завісі димній

Ви зникнете від нас, мов згря вільних птиць.

Ще сальви не було, не заревли гармати,

Та ви вже на ногах. І ми в останній раз

Все що дає життя іскристе і багате,

Мов медоносний сік збираємо для вас.

Гойдайтеж в кличний дзвін! Крешіть вогонь із кремнів!

Миж радістю життя вас напоївши в щерть —

Без металевих слів і без зіхань даремних

По ваших же слідах підемо хоч на смерть!

Стипендії для членок СУА

Ще на 3-ій конвенції Союзу Українок Америки в 1937 році було згадано що наша організація повинна постаратися про стипендії для нашої молоді. Однак тоді ще не було на це жадних фондів.

Аж з нагоди 20-их роковин існування організації відділи стали складати ювілейний дар, а 7 конвенція в 1945 році призначила суму 600 дол. на стипендії для наших молодих членок. Конвенція рішила встановити три роди стипендій для студіювання музики, медицини й журналістики, разом по 100 дол.

Перша стипендистка була панна Малайка Милянович, якій зараз таки на конвенції передано чек на 100 дол. Панна Милянович була до недавна редакторкою англійської частини часопису Наше Життя, офіційного органу Союзу Українок Америки. Так тепер лишається ще п'ять стипендій для студенток музики, медицини й журналістики, що є активними членками Союзу Українок Америки.

СУА вибрав ці три професії щоб заохотити наших студенток вибрати собі такі звання, бо таких фахових сил найбільше потрібно а є їх найменше. А-також і тому що це є фахи зо ширшою громадянською послугою, значить особи, яким СУА допоможе у студіях, можуть працювати й для ширшого громадянства, а в тім і для членок нашої організації.

Безперечно що наші стипендії невеликі й вони дадуть лишень малу поміч студенткам. Однак тут вага не в сумі гроша, але у відзначенні стипендисток членок СУА.

Союз Українок Америки це велика всекраєва організація у Злучених Державах, і коли він дасть кільком молодим членкам свої стипендії, так це є більше як самі гроші. Це є високе відзначення кандидаток, яким цей факт повинен стати безупинною заохотою й помічю у праці й досягненні наміченої цілі. Кожний в житті потребує заохоти й признання за працю, й колись переконається що це є в життєвм успіху більше як гроші.

Власне це мав СУА на увазі, призначаючи перші стипендії, а коли буде більше фондів наша організація бажалаб у цей спосіб допомогти більшій кількості наших молодих талановитих студенток, членок СУА. Ми щиро бажалиб додати ще хоч одну стипендію на студії українознавства.

З приїздом професійних сил зо скитальщини є можливість зорганізувати відповідні кур-

си й створити катедри при університетах. Це буде завданням матерей в першу чергу, а організацій зокрема заінтересувати нашу молодь на такі курси вписуватися.

Ми тепер подаємо нашим членкам до відома що Централь СУА. приймає вже зголошення на стипендії медицини, музики й журналістики. Кандидатку має предложити відділ в яким вона є членкою. Стипендійна комісія перевіривши свідоцтва і рекомендації кандидатки, представить свої рішення до затвердження Головної Управи СУА на річних зборах.

Датки для стипендійного фонду дальше приймаємо. Нашим бажанням булоб зібрати ще троха грошей щоб 8-ма конвенція СУА в 1948 році могла установити ще стипендію українознавства. Це можливе при добрій волі відділів СУА, поодиноких членок і прихильників цієї думки.

Заохочуймо нашу молодь в ряди Союзу Українок Америки, заохочуймо її до вищої освіти.

Анна Сивуляк, **предсідателька Стипендійної Комісії СУА.**

Вітаємо наших членок з новим сезоном, випочалих і готових до праці. А буде її чимало.

Пакунки для скитальців в таборах, що їх Централья припоручила відділам в опіку, треба посилати більше й частіше. Потреба велика, зима зближається. Збірку одежі в кожній місцевості треба посилити й вислати до Нью Йорку, до головного складу ЗУАДКомітету на адресу:

Unitarian Warehouse—Ukrainian Relief, 31 E. 35th St. New York 16. де Жіноча Секція ЗУАДК займеться приготуванням висилки до Європи.

Датки на видання творів Лесі Українки по англійськи приходять. Цього місяця відділ 23 СУА в Детройті прислав 50 дол. Сердечна подяка.

Централья СУА закупила рукопис перекладу й дала на початок ці гроші які до тепер були зложені. Решту будеться сплачувати місячно. Ми апелюємо до відділів СУА і прихильників думки видання творів Лесі Українки в англійським перекладі, помогти Союзові Українок Америки ці твори видати якнайскоріше, присилаючи датки в довільній сумі до Централі. В 1948 році буде 25 років від смерті великої поетки України й Централья щиро бажає щоб в тому році книжка була вже видана.

Чи придбали ви хоч одну передплатницю для часопису Наше Життя? Коли ні, то зробіть це ще цього місяця.

Відділи якіне прислали ще цього року пресового фонду Нашого Життя, повинні при найближчій нагоді, на найближчих зборах ухвалити висилку пресового фонду до Централі. Не один раз ми звідомляли що висилаємо коло 200 чисел місячно для скитальців. Щораз більше прохань приходить щоб Наше Життя їм вислати. Відділи повинні подбати щоб ці бажання скитальців сповнити, піддержуючи пресовий фонд.

Екзекутива СУА.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Дорога Пані Редакторко,
Щира дяка за переслані нам 6 чисел Вашого симпатичного часопису "Наше Життя". Приємно мені сказати Вам що журнал робить дуже добре враження. Зміст його цікавий, різноманітний, актуальний, добре підібраний

Радісно було теж читати звіти праці по відділах Союзу Українок. Який поступ в порівнанні із тим, що бачила я перед 18 роками, коли відвідувала жіночі організації в Канаді та Америці. Тоді праця ледви кристалізувалась, тепер бачу йде повним темпом. На певно до пожвавлення праці у великій мірі причинився жіночий часопис, це знаю я з власної громадянської практики), тож із щирої душі кличу: щастя вам, Боже, у дальшій Вашій так важній, важкій роботі.

Одночасно у звязку із цим насувається мені одна заввага: безумовно требаб було Ваш журнал обемом побільшити. Не такий невеличкий повинен бути орган жіночої так поважної організації як Союз Українок Америки! Адже ми тут позбавлені змоги заробітку, на скитальщині, видаємо журнал "Громадянка" на 32 сторінки, в твердій, прикрашеній вишивковим узором окладинці. Кіль-

ка тисяч накладу розходиться в мить, і вповні покриває кошти видання. Тому на мою думку давні, в порівнанні з нами маючі емігрантки, повинні подбати про те, щоб орган жіноцтва виглядав так гарно як його праця. Як бачу з надісланих чисел, редакція вміло вивязується із свого завдання, а ми звідси радо будемо помагати.

Якщо журнал буде більший обемом, тоді буде в змозі посвятити більше місця вісткам про наше духове життя, про цей великий наш дорібок який заіснував мимом так несприятливих обставин на нашому науковому та мистецькому полі у всіх ділянках. Ви там мабуть і не уявляєте собі як високо стоїть у нас приміром мистецтво малярське. Найкраще бачилося це на виставі образів усіх Д.П. у Мінхені. Там жадні інші праці виселенців не дорівнювали нашим. Між мистцями малярами маємо кілька поважних жіночих таланів, щоб тільки згадати Галину Мазепу, О. Нижник, О. Дадінюкову. Поважну наукову працю ведуть наші вчені на різних ділянках в наукових інституціях, університетах. На високому рівні стоїть наш театр й малиб ми чим похвалитися перед світом нашими акторами-мистцями. А що й

казати про літературу, прозу й поезію. Аджеж найкращі поети-письменники, опинившись на волі, доперва тут можуть розпостерти свої крила. А скільки нових таланів вибивається, з успіхом пробує своїх сил. І це не дивно, адже на вигнанні опинилися що найкращі, найбільші талани! Про це все, не тільки про наші злидні треба вам знати, тодіб зясувала собі давня наша еміграція, яке велике її завдання: рятувати не тільки нещасних скитальців взагалі, але й захоронити те що кожний культурний народ має найцінніше — духа народу! Колиб оця наша духова еліта мала змогу заблиснути перед широким світом, піднеслаб в його очах усю еміграцію, усю українську націю!

Ось чому, пані редакторко, сповняючи Ваше прохання співробітничати у "Нашому Житті" я старатисьму подавати Вам вістки не тільки про наше життя таборове й наші потреби допомоги, але й про успіхи на культурних ділянках нашого життя.

Олена Кислевська.

Авгсбург, Німеччина
14 червня, 1947.

Вельмишановна Редакціє часопису „Наше Життя”

Сьогодні в мене святковий день. В ранку я не мав доброго (Продовження на сторінці 7-й)

Олена Кисілевська

Олена Теліга

Між героїчними жіночими постатями нашої доби, в першу чергу треба згадати поетку Олену Телігу, що її замордувало німецьке Гештапо у Києві 1942 року. Як поетку, критика кладе її на чільне місце. У її творах є безгранична любов до України, серце боліє, кривавиться над долею рідного народу. Але це не викликає ні сліз ні квиління, тільки тверде завзяття, готовість до боротьби. До цього закликає свій народ, зокрема молоде покоління, й обставини так склалися, що Олена Теліга йдучи послідовно своїм раз обраним шляхом, припечатувє його своєю кровю, своїм життям...

Не є сьогодні нашим завданням подавати оцінку поетичної спадщини великої поетки. Ми хочемо на підставі скупих джерел, які нам вдалося роздобути на чужині, згадати героїське життя й смерть з рук ворога та зложити поклін її тіням у п'яту річницю смерті.

Що відомо нам із життя Олени Теліги?

Знаємо що походила із знаного, старого українського роду Шовгенів, що мав свій осідок на Лівобережжі. Родилася Олена 1907 року, отже цей рік є сороковим з дня її уродження. Хоч родина Шовгенів була національно свідомо й хоч за часів української республіки батько Оленин був міністром української держави, а старший брат вояком української армії, то Олена, що в тому часі була молодим дівчам, мало що розуміла із тих великих подій що тоді розгравалися. Вона в той час мало що й знала про Україну. В дома у її батьків навіть не говорено українською мовою. З тих часів, як згадувала пізніше, записався в її пам'яті тільки один спогад: у ясний осінній вересневий ранок, у Київ вступили зєднані українські армії, й відбулася велика військова дефіляда що їй Олена приглядалась тільки з вікна. Й от вулицею попри її вікна перелетів на вороному коні у шапці зо шликом молодий вершник, вигукуючи радісно: Знову бемо москалів! Хоч дійсного змісту й значення цих слів, дівчинка не розуміла, то однак серцем відчула що діється щось дійсно велике.

Після упадку української держави, родина Олени, як багато других, покидає рідну Україну. Переїзджаючи її вперше й останнє, пізнає красу рідної землі а водночас і біль розстання з нею...

Родина Шовгенів переїздить спершу в Польщу, а там у Че-

хо-Словаччину, у Прагу та Подєбради, де батька Олениного, здібного інжинера, обрано ректором академії. Там і сповняється доля молоді дівчини: як студентка педагогічного інституту, пізнає вона гарного кубанця, студента подєбрадської академії, Михайла Телігу, і в недовзі стає його дружиною.

Це робить перелім в її житті. Молодий Теліга (кажуть, він теж згинув враз з Оленою з рук Гештапо), палкий націоналіст, впроваджує свою дружину у празько-подєбрадське націоналістичне середовище. Це було якраз те, чого її палка душа шукала, до чого рвалась не свідомо: сміливість, відвага, небезпека, ризико. Це притягає до себе з природи палку, революційно настроєну душу Оленину. Свої палкі почування вона виспівує у віршах. Її поезія служить цим великим цілям. Вона кличе:

Не бійся днів заплутаних вузлом,
Ночей безсонних, очманілих
ранків.

Хай ріже час лице добром і злом,
Хай палить серце, найдрібніші
ранки...

На прикінці 1939 року, вже в часі війни, Олена Теліга заїзналася із визначним поетом, членом націоналістичного проводу, Ольжичем. В недовгому часі й вона стає активним членом підпольної організації й входить у круг її небезпечної роботи. Бере на себе працю в культурній референтурі, стає головою мистецького товариства "Зарево". Однак коли через перешкоди зі сторони німецької влади працю годі розвинути, Олена Теліга цілою душею віддається праці над вишколом націоналістичної молоді, і це дає їй величезне задоволення.

Тимчасом наїривають події великої політичної ваги. Щораз то ясніше зарисовується можливість, а то й неминучість конфлікту на Сході. В кінці у червні 1941 року, доходить до вибуху війни між німцями і більшовиками. Здійснюються задалегідь намічені плани. В цілях організаційних треба швидко ділати. Олена покидає Польщу, переходить нелегально Сян, й зупиняється на якийсь час у Львові, що тоді був випадовою базою в поході на Схід. Осінню того року сповняється горяча мрія Оленина: вона на доручення Ольжича передістається до Києва.

Прифронтний Київ, був тоді найважливішим справжнім пєредовим пунктом українського

революційного руху. Однак умовини революційної праці й життя були там крайно небезпечні: звірства летючих бригад Гештапо, провокаційні діяння більшовиків, а крім цього просто трагічні умовини життя: крайня нужда, голод та холод.

Й от повстає питання: Чи є право ризикувати життям такої людини як Олена Теліга? Але для неї не було сумнівів. "Коли ми, поети, казала вона, пишемо про твердість, шляхотність посвяти й цими творами запалюємо й шлемо на небезпеку інших, то як можемо самі того не робити? Коли я загину, значить так жила як хотіла, колиж сидітиму у безпечному заїллі, то буде зрадою самої себе". З уваги на таке поставлення справи не було вже що говорити.

Так доля Олени Теліги була перерішена.

Хоч як несприятливі були обставини серед яких приходилося робити культурну й революційну роботу, то однак запал, енергія й віра в успіх діла робили чуда. Сама поверховність тої молоді жінки, її незвичайна краса, елеганція, привітливність та водночас і скромність, притягали до неї людей. Веселість, бадьорість великий дар вимови, віра в успіх, уділялися всім хто зблизився до неї. Олену Телігу вибрано головою спілки письменників, редактором літературного тижневика "Літаври" й от біля неї мимо так важких моральних і матеріяльних обставин в короткому часі згуртувалися що найкращі культурні київські сили. Діяльність Олени Теліги не обмежувалась тільки до мистецької та революційної акції. Вона старалася усім потребуючим дати як найдалше йдучу моральну і матеріяльну поміч. Що дня приходили до неї десятки голодних перемерзлих письменників і мистців. Вона кожному старалася допомогти, піддержати на дусі. Видавала всі свої гроші, позичала, старалася про харчі, про опал, одєжу. Робила все що було в людській силі щоб допомогти нещасним.

Але що далі то ситуація ставала щораз грізніша, небезпечніша. Йшов щораз сильніший терор зі сторони німців. Шаліло, сіяло грозу і смерть німецьке Гештапо. З усіх сторін надходили щораз тривожніші вісті. Ось донеслася вістка про розстріл що найкращих людей у Житомирі, а там у Радомислі, Чернигові, Полтаві, Миколаєві і других. Прийшлося думати про оборону. Розконспіровані сили, Ольжич приготував на виїзд у безпечніші місця. Найбільша небезпека грозила Олені Телізі, що була наче символом спротиву і протесту проти ворога. Вона в першу чергу повинна була виїхати

а принаймі скритися й вже ніяк не показуватись у "спілці". Але вона й слухати про це не хотіла. Постановила витривати до кінця. Коли, казала, підуть інші, то й я їду, інакше скажуть що я боюся відповідати за своє поступовання". Так сказала 9 лютого, 1942 року, — і пішла. Пішли й інші. Але хто увійшов, тому не було вже ворття. Ще з попереднього дня чатувало там Гештапо. Усі похилили, стурбовано голови, тільки одна Олена брєніла веселим сміхом. В кілька днів пізніше — Олени Теліги не стало... Згинула героїською смертю так як собі того бажала. Сповнився її пророчий спів:

Я палко мрію до самого раня
Щоб Бог послав мені найбільший дар —

Гарячу смерть, не зимне умірання.

Такою була найбільша поетка й героїнка наших часів, такою перейде у пам'ять грядучих поколінь...

* * *

Олена Теліга

ІЗ ЗБІРКИ ПОЕЗІЙ

ВЕЧІРНЯ ПІСНЯ

За вікнами день холоне,
У вікнах перші вогні...
Замкни у моїх долонях
Ненависть свою і гнів!

Зложи на мої коліна
Каміння шорстких днів,
І срібло свого долину
Мені поклади до ніг.

Щоб легке, розкуте серце
Співало як вільний птах,
Щоб ти, найміцніший, сперся,
Спочив на моїх устах.

А я поцілунком теплим
Мяккий мов дитячий сміх,
Згашу полум'яне пєкло
В очах і думках своїх.

Та завтра коли простори
Проріже перша сурма —
І задимлений, чорний морок
Зберу я в тебе сама.

Не візьмеш плачу з собою —
Я плакати буду пізніш!
Тобіж подарую зброю:
Поцілунок, гострий як ніж.

Щоб мав ти, в залізнім свисті
Для крику і для мовчань —
Уста рішучі як вистріл,
Тверді, як лезо меча.

* * *

Я руці, що била — не пробачу
Не для мене переможний бич!
Знай одно: не каюсь я, не плачу,
Ні зітхань не маю ні злоби...

Тільки все у гордість заїнила,
Щоб тобою дихало і цвіло,
А її тверда й холодна сила
Придушила тепле джерело.

Але навіть за твою шпіцруту
Стріл затрутих я тобі не шлю,
Бо не вмю заїняти в отруту
Відгоріле соняшне — "люблю".

Junior League Section

On the Ruins

A Dramatic Poem

by

LESYA UKRAYINKA (Larysa Kosach-Kvitka)

Translated from the Ukrainian

by

DR. PERCIVAL CUNDY

All Rights Reserved

(Continued)

TIRZAH (turning to go away from them)

My sisters, peace to you!

WOMAN: To thee be peace!

And blessed be thou, sister of good hope!

(A groan is heard from amongst those lying about. Tirzah goes thither and halts beside a man who has just turned face upwards and is stretching his uplifted hands, clasped in despair, toward the moon)

TIRZAH (bending over the man)

My brother, sufferest thou? Thy wound still pains?
I'll bind it up again, 'twill easier be.

MAN: This wound of mine can never be rebound!

The wound here on my breast is long since healed,
But that within my heart for aye will smart!
O thou, Jerusalem, Jerusalem!

My native land's forever throbbing wound!
Unhealed, thou dost forever burn in me!...

(Groans again and wrings his hands)

TIRZAH: But if the wound upon thy breast is healed,

Thou shouldst arise and go to work.

MAN: To work!

What work is there for me? What kind? Wherewith?
What means, what tools have I to labor with?

TIRZAH: Jerusalem's good earth did not burn up,

Thou hast a sword.

(Points to the dented sword which lies on the ground beside the man)

MAN: What use is sword to me?

A shattered ruin needeth no defense

TIRZAH: Re-forge it, make a share. The time is come.

The ruin needeth it for its defense,
Because the foe will come and plough the soil,
Will sow with seed and harvests reap therefrom,
And with its food will feed the people here,
A second time will conquer Palestine,
Not with the sword, but with the gleaming share.

Then will the orphan and the widow say:

Blessed be he, whoever gives us bread!

No native land hath he, who lies supine.

To him who toils and reaps — to him the soil.

Men will call this soil Babylonian,

And therefore those same ruins looming there

Will then be standing on a foreign soil.

Who will there be then still to feel the smart

Of that wound which was called Jerusalem?

(The man rises and picks up his sword)

MAN: Where shall I go then, to re-forge my sword?

TIRZAH: (points to a fire which gleams a little distance away)

Go thither, where there living people are,

They'll give to thee some of their living fire.

As thy wound in thy heart doth glow and burn,

So let the iron glow and burn in fire;

There shape again out of thy killing sword

A farmer's ploughshare and then temper it,

As I thy spirit have just tempered here

With heat and coldness of my spoken word.

MAN: Blest be the word that can new temper give!

(Takes his sword under his arm and goes toward the fire in the ruins)

TIRZAH (singing): Arise, O Israel, set up thy tents!...

(Among a group of sleepers, some begin to stir, some sit up. An old man replies in a sleepy voice)

OLD MAN: Who sings?

TIRZAH: One crying in the wilderness!

(Singing) Prepare the way for God in all His strength,
Make straight paths for His Spirit which draws near!

OLD MAN: Accursed be he who wakes the conquered one,

Accursed be he who steals the sleep from slaves;

A lesser sin it is to rob the old,

Or snatch away the crust from hungry mouths!

TIRZAH: Who is the slave? Who is the conquered one?

He only, who yields to the slavish yoke.

OLD MAN: I bear no yoke, I sleep, and that is all.

TIRZAH: Can there be aught that's worse than such a yoke?

Once Jeremiah bore an iron yoke

And thought it worse than aught else in the world,

But if the prophet now could see thy sleep —

The stone-like sleep of apathetic slave,

His yoke would seem to him as feather-like

Compared to thy chains imperceptible.

Canst thou not rise from thine ingloriousness,

Canst thou not lift a hand against thy shame?

OLD MAN: Wherefore? To what, for what should I arise?

TIRZAH: To work! to counsel! Rise to life renewed!

That rising sun should not find thee inert,

That liberation's hour should not find thee

In idleness, in shameful slumber wrapped.

OLD MAN: And what work doest thou?

TIRZAH: I rouse the folk.

OLD MAN (settles himself more comfortably. With a feigned laugh)

Awake me, when that hour of freedom comes!

TIRZAH: For such as thee, that hour will never come.

(Loudly calling) Are any living on this battlefield?

(Beneath the trees beside the Jordan, can be heard a faint twanging of strings and a hesitant voice, which is singing with interruptions, as though trying to recall the words and melody of a psalm)

VOICE: 'How is the fine gold changed . . . the silver, how

It has been dimmed . . . O Zion's daughter, hear!

From out my eyes the tears in rivers flow.

TIRZAH (goes toward the voice and stops before the singer who is

plucking the rusted strings of a small harp manifestly patched together. The singer stops as she draws near, bends and lays

the harp down)

Why dost thou sing in such a timid voice?

(To be continued)

Українські скитальці по таборах в Німеччині стараються вчитись різних практичних фахів. На світлині бачимо краєвську школу в таборі у Міттенвальді під проводом Олени Лісецької.

ART EXHIBIT AT YOUTH CONVENTION

A new note will be added to the exhibit of Ukrainian Folk Art to be presented at the coming Ukrainian Youth's League Convention at Benjamin Franklin Hotel in Philadelphia over the Labor Day week-end, announces Miss Mildred Milanowicz, director of the exhibit. The excellent display of Ukrainian handcraft will be varied by the inclusion of a modern dining room furniture set, utilizing a traditional Hutzul style and design. The furniture was designed and executed by Maria Chomyn, recently arrived from a D. P. camp, who has been teaching at St. Basil's Girls' Academy at Fox Chase, Pa. Mrs. Chomyn was the manager in charge of the handcraft division of the famous Ukrainian Narodne Mystetstvo Cooperative in L'viv. It was this Cooperative that supplied the beautiful examples of Ukrainian peasant art such as embroidered linens from every Ukraine district, costumes from various regions, ceramics, kylims (rugs), wood carvings and metal works, that were specially executed for the World's Fair in Chicago, and was purchased by the Ukrainian National Women's League of America, in whose possession it still remains. The Women's League has loaned the valuable collection to the Philadelphia Convention Committee for exhibit at the Youth's League Convention.

Mrs. Chomyn, who has designed this Folk Art Exhibit, will include some of her own Ukrainian handcraft to the collection. She plans to produce these articles in this country soon, on a large scale through a cooperative enterprise similar to the one she managed in Ukraine.

In addition to the Folk Art, the exhibit will include paintings by two contemporary Ukrainian artists also recently arrived from D.P. camps. The works of Peter Andrusiw will include his most recent painting of a Hutzul wedding. Bohdan Borzemyky will show some of his paintings that were included in his oneman show at Heidelberg, Germany, last winter.

Also on display at the Convention Exhibit will be the latest English books on Ukraine as well as a large collection of contemporary Ukrainian periodicals and newspapers published in this country and in Europe.

No democratic world will work as it should work until we recognize that we can only enjoy any right so long as we are prepared to discharge its equivalent duty.

Anthony Eden.

Blessings are the dividends from work well done.

Leonard Spangenberg.

NEW BRANCH IN DETROIT

A group of young girls in Detroit with similar backgrounds, common interests, and boundless enthusiasm for all things trademarked "Ukrainian," decided to incorporate all these qualities into a functioning organization. They dedicated their club to a program of furthering their personal education in Ukrainian literary and cultural fields (to include learning to do Ukrainian embroidery, egg designing, cooking Ukrainian dishes, and general familiarization with Ukrainian traditions) in order to perpetuate our customs in this country. Since the mothers of the majority of girls were members of the U.N.W.L. (Branch 23), they encouraged their daughters to request membership in the U.N.W.L. as a junior branch. The splendid reputations of the U.N.W.L. in Detroit, attributable to the considerable time and effort expended by members of the local branches in social and humanitarian work, was a good recommendation and the deciding factor. The group is now officially Junior Branch 58 of the U.N.W.L., taking the name of the Ukrainian poetess, Olena Teliha, for the club. The officers are: Olga Kachner, President; Elsie Kozachenko-Buhay, Vice-President; Anne Sedorak, Secretary; Zenia Pankiw, Treasurer; Mary Kachner, Historian.

The new branch presented a tea to introduce their members to the members of other established branches. Branches 5, 16, 23, and 31 were represented at the social and, with the natural insight of mothers, anticipated the financial problems we would encounter and made generous contributions to the club treasury.

Friday, August 8th, Branch 58 is sponsoring a Bingo Party. The entire proceeds of the affair will be used for the present project — that of embroidering cross-stitch designs on handkerchiefs and towels to be sold at the World Market of the International Institute in Detroit this November. The profits realized from the sales will cover the expenses incurred in sending packages to needy Ukrainian people abroad this winter.

Junior Branch 58 is indebted to all those who, morally and financially, have encouraged the young group.

O. Kachner,
President.

Those who have stood out for the better and higher values in this world have always had to tread the rough way. There is always opposition from the selfish.

George Matthew Adams.

Better a friendly denial than unwilling compliance.

Юлія М. Шустакевич

ЛЮДИНА У ВСЕСВІТІ

Релігійна наука говорить нам що людина є найдосконалішим Божим твором, що Сотворитель вперед створив світ у повній його красі, з рослинами й звірятами на суходолі, рибами у воді та птицею у воздуху, і аж в кінці завершив свою працю створенням людини. Дав цій людині гарне тіло і душу, дав їй розум, а в кінці дав їй вольну волю і сказав: Ти є людина. Цей світ я створив тобі. Це твій світ, це твій дім, жий і порядкуй в цьому світі, так як твій розум тебе учить, і поступай по своїй волі, але пам'ятай і уважай, що за зло — грозить тобі кара!

Багато часу минуло. Людина жила і розвивала свій розум, свої здібності, й показала наймудрішим і найінтелігентнішим еством у світі. Вона прямо заволоділа цілим світом. Вона покорила звірята і приказала їм собі служити. Людина заволоділа водами, побудувавши кораблі. Вона порпається безнастанно в нутрі землі, вертеть у ній, нишпорить за мінеральними складниками, а навіть пустила в її нутро електричні струї, залізницю і вони гремять, гудуть вічно в її нутрі. На землі людина побудувала величезні будівлі, хмародери, натворила всякого багатства, вигоди, краси, блиску. Людина своїм розумом і знанням заволоділа теж воздушними просторами, пустила сталеві птиці літати. І вилетить вона у всевітні простори, розгорне блискучі крила, бує скрізь і каже: Ось це мій світ, моє царство!

І здавалося що людина повинна бути вдоволена. Аж ні. Їй мало місця на землі і вона тепер задумує гнатись на інший світ, на — місяць.

Ось там далеко, цей місяць так гарно блищить наче яка цяцька і людина тепер видумує щоб створити таку машину, щоб нею пуститись у відвідини до — місяця. Поміж тими витворами, які людина збудувала для свого вдоволення й вигоди, вона також витворила много небезпек, зла і грози.

Ця найновіша гроза, яку витворили найбільші уми людські, називається — атомовою силою, з якої повстала атомовою бомба.

Ці найбільші уми людські вже бавились цією бомбою. Два роки тому вилетіли високо-високо й кинули цю бомбу на вороже людство, знищили його та покорили його. Потім знову бавились нею, пустили її у воздух, щоб налюбуватись виглядом свого грізного твору. Втікали від цієї грози далеко. На десять миль довкола ек-

спльодуючої атомової сили, земля стогнала, дрожала і дістала глибоку рану.

Ось це новітній твір людського ума, оце гроза!

Часом деякі вчені для потіхи і розради невченим пишуть, що скоро атомову силу потраплять загнудати, запрягти, щоб вона служила добру. Та всетаки більше пишуть про жах і руїну, яка грозить світові від атомової сили.

Під цю пору атомовою силою стала кісткою незгоди між державами світу. Вони перечуться, хто має мати право власності на цю грозу. Схід, чи Захід?

Східна потвора простягає свої довгі кігті за атомовою силою і дрожить у смертельному жаху, не вірить Заходові. А Захід? — Захід терпеливий, всесторонній, демократичний, любить життя і любить світ.

Бо світ це наш дім.

Колиж ми будемо нищити цей світ, задавати йому рани, колиж ми війнами руйнуватимемо ліси, родючі поля, затроювати води, вбивати одні других — який же настане тоді лад в нашому всевітньому домі?

Адже тепер уже люди томляться поневіркою, терплять голод, нужду і пониження. Проганяють одні других або затроюють у тюрми, і здається стає гірко жити в цьому світі. Саме життя людини через це стало маловажним. Люди звикли до смерті, до катастроф наче до звичайного явища.

З винаходом грізної, смертоносною атомовою бомби, людина здається помалу зживається з думкою про руїну, про гуртову смерть, себто — разом вмирати.

Чомуж, чомуж однак досі не знайдеться такий учений, професор, філософ, психолог, чи який інший дослідник, щоб створив такий винахід, такий припис, який показав би людству спосіб — як разом жити?!

Організація CARE має тепер нові пакунки. Крім поживи можна вислати по 10.00 пакунки з вовняною матерією (на убрання з усіма приборами); коцями, (з яких можна вшити ковти); бавовняні (матерії на жіночі суконки); бавовняні (постіль, ручники). Також є пакунки по 4 дол.: 10 фунтів смальцю; 25 ф. муки. Для немовлят т. зв. "леетс" одіж, пеленки і т. д.) 10.00; пожива для немовляти до 6 місяців 10.00; пожива для дитини від 6 місяців до 1 року, 10.00. При замовленні зазначити котрий із пакунків бажаєте. Адреса:

CARE, 50 Broad St., New York 4, N. Y.

НЮ ЙОРК, Н. И.

Наші втрати й набутки через війну

Минула світова війна, яка тривала понад шість років, принесла великі зміни і шкоди в нашому громадянському житті. Всім нам досі відомо що до війни наші громади а зокрема жіночі товариства й організації, провадили працю всесторонню, то значить працювали на полі культурнім, освітнім і до певної міри мистецьким.

Наші часописи були заповнені різними дописами про різного роду імпрези як представлення, вечерки, вистави. У цій праці помагала нам багато лучність з краєвими організаціями через пресу, особисте листування. І взагалі почуття що за морем живе своїм життям і бореться наш народ, додавало й нам сили й запалу до праці.

Війна зрабувала в нас ці почування, знищила наші звязки з рідним краєм, і тимсамим підкосила у нас розгін до праці на американським ґрунті.

З другої сторони, виринула перед нами загроза знищення українського народу, особливо тої частини яка опинилась на скитальщині. Зараз із скінченням війни, посипались до Америки листи з розпучливими закликами о поміч. Створено у нас ЗУАДКОмітет в яким львищу частину праці виконували і досі виконують наші жінки. Безумовно що гуманітарна акція належить в першій мірі до жіноцтва, та не вільно нам забувати що ця акція не має вестись коштом праці на інших ділянках нашого життя. Гуманітарна акція, зовсім природно, мусить з часом покінчитись, і нам треба буде вертатись до нормального життя з якого війна й повоєнні обставини нас прямо викинули.

На американським ґрунті серед нас опинилась велика доволі кількість нашого свідомого жіноцтва, яке треба надіятись, повинно влити у нас новий запал до праці й до певної міри звернути нашу працю на властиві шляхи з яких ми, довгі роки а то й десятки років відірвані від рідного краю, могли зовсім зрозуміло зійти.

Також наші сестри які щойно прибули з Європи, повинні освідомити собі ґрунт та обставини серед яких досі ми жили й творили наші організації і будували нашу будучність. Сам факт що ми жили віддалені тисячі миль від рідної землі, каже нам що наші почування під оглядом патріотичним уягли деякій зміні. Дальше, ми приводили на світ виховували

дітей, які зовсім природно почувують себе в першій мірі американцями, що нашим людям що прибувають зі скитальщини, важко зрозуміти. Та мимо деяких різниць у наших поглядах, між нами мусить наступити тісна співпраця, і з часом прийти до повного порозуміння. Нас є замало, щоб ми ділились на старих і нових імігрантів, які зі собою конкурували і себе взаємно випереджували у праці. Щоб така співпраця дійсно наступила, булоб побажаним зробити зізд нашого жіноцтва, до чого повинна дати почин найстарша і під цю пору одинока українська жіноча організація, Союз Українок Америки. Користь з такого зізду була-б величезна. В першу чергу ми перечислилиб наші сили як старої так нової іміграції. А друге, час найвищий зясувати докладно працю нашого жіноцтва в Америці за стільки десятків років. Час найвищий щоб наша суспільність в Америці дізналася про ці підсумки праці, яку наша жінка, виховуючи дітей, виконуючи свої домашні обовязки, а часто й заробляючи на життя десятки довгих і тяжких років, виконувала. **Ньюйорчанка.**

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІ

(Продовження зі сторони 3-ої)

настрою, але під обідню пору розвеселів і то несподівано, бо цілком випадково до моїх рук дісталось аж 3 номері (III, IV, V міс.) Вашого часопису. Не відриваючись, з великим задоволенням прочитав їх.

Я захоплений, що українська жінка в Новому Світі, крім материнського обовязку, свято сповнює громадсько-національний обовязок. Це мене надзвичайно тішить.

Ви, хочу сказати, щасливі що маєте те чого не мають жінки на наших рідних землях, — маєте свободу. Це дало вирости Вам як людям, вирости як організації. Ваш голос став чулим не тільки в Америці, Європі, а навіть і там де „сильні світу цього” Правда, туди він проходить з великими труднощами, бо на своєму шляху зустрічає „залізну заслону”

Знайомлючись з Вашим часописом, я звернув увагу на брак в ньому відповідного матеріалу з життя на нашій Рідній Землі з часів, як „розпочало „гріти” „сонечко” Ми „щасливі”, що зазнали того „сонечка”, його „живучих промінів” на власній шкірі і тому хотілиб, щоб українська жінка в першу чергу, а через неї кожна жінка Америки — в другу, знайомилися з життям людей, зокрема жінки, під „сонечком”.

Колиб Ваша Славна Редакція хотіла на сторінках свого часопису вміщувати згаданого

Ярослава К.

ЧИ ВМІЄМО ВИКОРИСТОВУВАТИ ДАРИ ПРИРОДИ ДЛЯ ХАРЧІВ?

Ах, яка шкода, що не живемо в Світовому Союзі! Там щоденно запевнювалиб нас, що ми є жителями „найкращої, найщасливішої країни під сонцем”. Преса, радіо, пісні, промови голосять без упину, що ніде не живеться так добре людям, як під сонцем сталінської конституції. Бідні, змучені, голодні люди або вірять у те, або ні, але мусять бодай тим потішитися! Але є фактом, що коли прийшли вони в 1939 р. до Львова, то на запит, „чи є у вас помаранчі” — червоноармієць відповів: „звичайно, у нас фабрики усе виробляють”.

Тут в Америці ніхто не перехвалюється „найщасливішим життям”. Навпаки, подибується часом у пресі лівих напрямків статті, в яких автори пишуть, що в Америці є нужда, робітник заробляє мало, а його родина голодує. Добре булоб тим панам, що певне мають свої гарні „проперти” та машини — покоштувати трошки іншого раю, а тоді переконалисяб, що значить нужда, голод, визиск робітника і т. д.

А фактично то таки Америка є найщасливішою країною у світі. Її природні багатства такі великі й вартісні, а ще й до того так мало використані, що люди, якщо будуть мудро господарювати, — можуть мати запевнений добробут на довгі десятки а то й сотки літ. Це „мудре господарювання” відноситься як до політики так і до господарювання кожної одиниці у себе дома.

Можна легко помітити серед знайомих, чи сусідів, що часом бідніші живуть краще як багаті. Не тому що, як хтось може сказати — багатий скупий тай жалує собі краще зісти, чи ліпше мешкати — але просто тому, що ця бідніша господиня вміє більш раціонально господарювати й робить „з нічого щось” Якраз це раціональне використання дарів при-

роди, які має до диспозиції тут в Америці навіть найбідніший — може дати родині а з цим і цілій суспільності певний добробут.

Відома річ, що у веденні домашнього господарства — головна роля припадає жінці. Вона диспонує звичайно всіма грошовими засобами, укладає бюджет, кермує заощадженнями піклується харчуванням і приодінням рідні. Не можна затаїти теж того, що теперішня економічна ситуація така що найдорожчий є харч. Промислові продукти в порівнянні із засобами поживи є дешеві. Отже раціональне витрачування грошей у цій царині є для кожної рідні, а в сумі й для цілої держави дуже важне. Шкоду з освідомлення в цьому напрямі можуть мати хіба лише продуценти голосно рекламованих продуктів, споживання яких не то що непотрібно витягає гроші, але й часто приносить шкоду здоровлю. Не буду писати про нераціональне споживання консервованих продуктів, зокрема про кормлення ними немовлят, бо про це часто говорить й пишеться. Жінка яка дійсно дбає про здоровля своєї рідні, не буде їх уживати, а якщо й уживає, додаватиме до них необхідну кількість свіжої поживи (ярини, молока, овочів, масла). Йде мені про інші справи.

Із зацікавленням обсервую мясні ринки, та покупців які добирають собі на них товар. Іноді огортає мене страх, коли бачу, як велику кількість і різнородність м'ясив купують господині, а знаючи деколи членів їх сім'ї — вношу, що мусять хіба їсти м'ясо щоденно 2-3 рази (не виключаючи й дітей). Часто бачу також вже й споряджені страви на столі. Отже для кожного по величезному, як дві долоні шматку м'яса, до цього квашений огірок та од- (Продовження на 10 сторони)

характеру відомости, я й інші мої колеги і знайомі радо такий матеріал надсилалиб на Вашу адресу.

Я нічого не хотів писати про себе, але не хочу порушувати загально прийнятого правила і подам; це пише звичайна людина, маю 50 років, працюю серед бідних наших вигнанців головне серед студіюючої молоді.

Пишучи ці рядки, не можу приховати свого бажання, щоб не звернутись до Вас з проханням — вислати на моє і-

мя Ваш часопис. Мені дуже прикро, що я не можу надіслати Вам відповідної готівки за часопис, але сподіваюсь, що Ви знайдете якусь можливість, що усуне перешкоди до задоволення мого „скромного” бажання.

Щирий, сердечний привіт Вашій Редакції й цілій Жіночій Організації. Завжди готовий до Ваших послуг. **Ш.**

ПРИ КОЖНІЙ НАГОДІ ЖЕРТ- ВУЙТЕ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „Нашого Життя”

при Громадській роботі

БАЛТИМОР, МД.

Піврічна праця 59 відділу

В січні на перших зборах ухвалено, щоб пішли щедрувати на скитальців. Членки дуже радо згодились, не зважаючи на ніякі перешкоди, й защедрували 193 дол. З того вислано до ЗУАД Комітету 150 дол., а 43 на місцеву церкву.

В лютім зібрано й вислано для скитальців 155 фунтів одяжі. У березні уладили бінго. Приходу було 124.70 дол. Половину призначено на місцеву церкву, а половину до каси. З того ухвалено на пейнтування галі 25 дол. Ухвалено також купити посуду, за яку заплатили 82 дол.

У квітні уладили свячене на дохід церкви. Усе було готове, писанки, паски, навіть за цвіти не забули, що прикрашували заставлені столи. І наша громада численно зійшлась, і таксамо наші сусіди про нас не забули й прийшли разом з нами на свято з Куртис Бей і Вашингтон, Д. К., за що їм наш відділ СУА складає сердечну подяку. О. Маньовський посвятив паски й сказав вступне слово. Голова пані Маньовська поклікала і представила паню Олену Штогрин з Філадельфії як головну бесідницю, яка в короткій промові зясувала наші старокраєві звичаї що було дуже цікаве для нашого молодого покоління, котре в більшості старається наслідувати ті гарні звичаї. Тут роджені дівчата гарні писанки пишуть, вишивають, а які вони з цього

горді, і ми теж цим радіємо що маємо таких дітей що свого не встидаються, а навпаки, дорожать і при кожній нагоді стають в обороні свого понебленого українського народу. При цій нагоді пані Штогрин представила незavidну долю наших скитальців на котрих ми збрали 75 дол. і вислали до ЗУАД Комітету у Філадельфії, а 78 з приходу призначено на місцеву церкву.

У травні вислано 218 фунтів поживи до Німеччини для дітей. У червні уладили бінго. Приходу було 94 дол., з чого половина на місцеву церкву а половина до каси.

Поважані членкині, тепер маємо літній відпочинок, але не забудьте що по вакаціях ми повинні працю вдвоє збільшити, бо ми тут маємо змогу працювати для себе, але й не забуваймо за наших скитальців і при кожній нагоді збираймо що можемо.

Т. Дмитрів, секр.

АКРОН, ОГАЙО

Річний звіт праці 7 відділу СУА

Річні збори 7 відділу Союзу Українок Америки, в Акроні відбулися 12 червня, ц. р. в салі Інтернешенел Інституту, де товариство льокується.

Збори відкрила Марія Пулк, голова, а секретарка відчитала протокол останніх зборів і подала теж звіт із цілого року від червня 1946 до червня 1947, в якому відділ відбув 9 звичайних зборів.

В листопаді був Базар в Ін-

Є РІЗНІ ЛЮДИ

Про мстивих людей

Гнівливі люди звичайно таксамо остигають з гніву, як скоро попали у гнів і скоро жалують вибухів. Зате мстиві люди не остигають зі своєї злоби скоро. Вони замикають її у собі, і ждуть нагоди на пімсту. Вони не забувають ніякої образи, ані суперечки навіть тоді коли їх просити вибачення. Вони відплачують все злом і то більшим. За малий жарт відплачують тобі нераз довголітнім переслідуванням, за образу знищенням твого щастя. Пімста таких людей розтягається

тернешенел Інститут де наш відділ брав участь, і продавав своє печиво. Цілий дохід з Базару пішов на Вор Феллошип. У грудні ми мали різдвяну програму в І. Інституті, а у січні свою українську Різдвяну вечерю для усіх членок і їх родин. В лютім уладили ми карт парті в церковній салі на дохід скитальців і вислали 75.00 дол. до Українського Католіцького Допомогового Комітету у Стемфорді. У березні ми мали виставку наших писанок в Ін. Інституті, а у травні вечерю в церковній салі на купно пакунків для скитальців. Відділ 7 СУА в Акрон, вислав 492 фунти зо шматтям і поживою до табору на подану нам адресу Централю СУА. Оплата пакунків досі була 26.42. Та праця продовжується. Наш відділ співпрацює з другими місцевими товариствами й парохією.

На 1947 рік потверджено старий уряд.

Анастазія Зеєко, секр.

не тільки на того, хто їм чимнебудь докучив, але й на його невинну родину і приятелів.

Щож робити з такими людьми? Жити з ними дійсно страшно. Отже стараймося перш за все щоб у нас не вселилась така злоба. А коли зустрінемо таку мстиву людину, то вважаймо щоб не заходити близько з нею. Такі люди люблять, щоб коло них сидати "з пошаною і страхом" — це одинока поведінка яка їм подобається. Найліпше від таких триматися здалека.

Про недовірчивих людей

Є такі люди замкнені в собі, що нікому у нічмі не вірять, на всіх нарікають, з усього незадоволені. Ніхто таким людям в нічмі догодити не годен. Така людина навіть найвірнішого слугу буде все підозрівати у злодійстві, найвірнішого приятеля вважатиме своїм ворогом. Не тішиться нічмією радістю, не сумує нічміім смутком, а все підозріває, що хтось щось злого хоче їй заподіяти. Хто жие з такою людиною, той мусить багато витерпіти й добре вважати, щоб сам не став таким самим недолгодком, бо з яким пристаєш, таким сам стаєш. Такі люди і самі дуже терплять і життя других роблять гірким. Коли не помагає їм ніяке вияснення, що їм не думаєш робити зла ні пакості ні прикrostі, — тоді не остає нічого іншого, як поступати так як тобі совість наказує. Замолоду можна ще таких людей вилічити від вічного підозрівання відповідним щирим поведінням з ними і добротю. Та коли постаріються у своїм підозріванні, то вже ради на те нема.

Л. П.

Бердичівська Ніч

(2)

(Дальше)

З дверей лікарні вийшли лікарі й медсестри. Були цікаві поглянути, як ми, крупні проступники, будемо відіжджати. Деякі посилали нам жалісні, співчутливі погляди, деякі дивилися з ненавістю, за якою була прихована цікавість. Нас вони мало цікавили. Ми були далеко понад ними, ми кружляли в своїому світі. У вікнах лікарні показалися голови хворих вязнів. Ті кивали нам дружньо рукою, прощали нас.

Заганяють нас в кибітку.

"Зенко, Зенко прощай! — кличу Зенку, що лежала в лікарні.

"Зенко, гляди, як гордо ідуть твої дівчата в чужину. Гляди й перекажи!" — Та тут крики та стусани "чубариків" заглушили наш голос. Лікарі й медсестри дивуючись не розуміли нашої веселости, нашої бадьорости. Одні кивали головами, ніби кажучи, що ми несвідомі що нас жде, куди ми ідемо.

Замкнулися за останньою двері кибітки, а з ними закрилися перед нами небо, сонце і світ. В горі на стелі мляво мерехтіла лампочка, що ледве освічувала кибітку. Було понуро й ми сиділи мовчки, притулившись до себе. Чуємо, мотор гуде, кибітка рушає з місця. Стискалося кожної серце, міцніше сплелися у

дружньому устиску руки, уста тихо, безшелесно шептали прощальні слова, чи може молитви. Очі пробивали сірі стіни кибітки й линули туди, де на сіннику під вікном в понурій камері стояли три дівчини з піднесеною на прощання рукою, туди де осталися вірні друзі, де може остався й брат. Чим скорше гнала вулицю кибітка, тим міцніше стискалося, серце.

Ми сиділи непорушні, камяні. В кутку придушено хлипала "світка" Валя. Не бачили ми світа, не бачили ми вулиць міста, яким везла нас кибітка, та серце прощало в останне цей шлях, який значила пронизливою сиреною тюремна машина. А вперта думка, як найшвидша кудя летіла до рідних, до своїх, кружляла по камерах, прощала, прощала...

Раптом кибітка зупинилася й ми збудилися зі своїх мрій. Дружній устиск наших рук вплив у наші обличчя свіжу, невимушену бадьорість і зрівноваженість, що уступила була місце сентиментальному зворушенні, коли ми віддалися кожна своїм думкам. Ми знову стали спокійні, опановані й горді.

"Чубарик" відкрив двері і казав виходити. Легко зіскакували ми з кибітки й свобідно витягали потерплі рамена. Заходяче сонце світило в привиклі до темряви очі, що годі було дивитися. Та скоро наші опікуни "чубарики" почали нас лаяти, що ми поводимося, як ті, що приїхали на курорт. Зганяли нас до купи і гнали вперед. Поволі очі освоїлися з сонцем і, о Боже, ми побачили світ. Справжній, широкий, просторий світ.

Перед нами зелена долина, уся залита сонцем, далі зелений обрив, а за ними місто. В горі стільки, стільки синього неба, що й навколо видно, як воно стикається з землею. Ми довгий час бачили його лиш синій клантук, а був час, коли взагалі його не бачили. Я швидко видрапалася наверх обриву й обернулася.

Савеля Стечишин

КРАСА УКРАЇНСЬКОГО ОРНАМЕНТУ

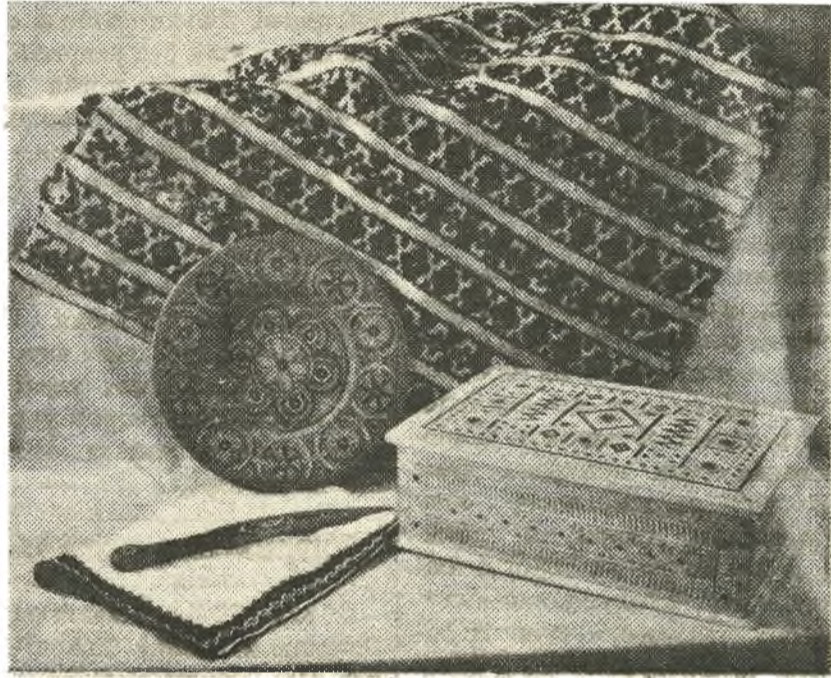
Природа щедрою рукою розсипала красу по всім світі, й ще й в додатку десь глибоко в нутрі людини заховала таємне відчуття краси, що безнастанно проявляється в конкретних зображених формах. Вразлива поетична душа відкриває ту красу й передає її в багатій поетичній творчості. Музик схоплює красу й зображує її в чарівних звуках мелодії. Скульптор творить досконалість у формах. І так безнастанно людина у своїй невгасаючій тузі за красою вишукує її, переймається нею і зображує її згідно зо своїм розумінням і хистом.

Краса стала могутнім двигуном і невичерпним джерелом до багатой мистецької творчості людства. Поминім тут академічну мистецьку творчість, що виростала під впливом ідей певних шкіл, певних мистців. Така творчість належить вже до плянових організованих зусиль людства і підлягає певним правилам. Але збірна творчість народу, що проявилася без таких академічних впливів, і вироблялась довгим процесом еволюції й проникала в буденне життя й потреби народу, більше цікава й подиву гідна.

Український народ проявив свою жажду до краси у своїм щоденнім побуті як в будівництві, в хатних ужиткових речах, а нередусім в народнім одязі.

Українська жінка є справдішнім мистцем. Багата творчість українського орнаменту це твір української жінки. За-

хоплюючися красою, вона від давніх літ переладала свій мистецький хист на полотні, на основі варстату, на тонкій шкаралупі яйця, подібно як поет передає свої поетичні настрої віршами в певнім ритмі, римі й милозвучності мови. Українська жінка передала своє розуміння краси з внутрішньої потреби, із замилювання в звичайне щоденне життя, з яким була звязана. Вона окрашувала

ла те, що було їй найближче, з яким денно жила. Та мистецька краса ублагороднювала душу й підносила культурний рівень дому. Бож звісно, що краса прямує до благородності душі, до досконалости у противенстві фальшу й грубости. Це ж українська жінка творила потрібне тло у своїм домі до вишого культурного рівня.

Українська орнаментика зо-

бражена в народних взорах звертає на себе особливу увагу. Така пляномірність, ритм і гармонія в повязанні поодиноких мотивів в одну цілість вказує на досконалість й глибоке відчуття краси. Навіть кольори так вдатно підбрані, так згармонізовані, що викликають подив. Тільки справдішний мистець може відчути такі тонкості в композиції декоративного орнаменту. А все це діло звичайної української жінки.

Філософія естетики ставить штуку й правду на рівні. Одно-

ка штука створила безсмертні форми скульптури. Вже від давна українське життя було в повній стичности з грецькою культурою і така стичність могла впливати своїми дорогами на розвій мистецької культури українців. Сусідуючі народи москалі та поляки не мають такої розвиненої орнаментики як українці. В москалів орнамент виступає в незграбній примітивній формі. Через віддаль від високо розвинених культур Греції та Риму у тих народів орнаментика й ручне мистецтво не розвинулося до такої повноти як в українців.

На красу українського орнаменту могли впливати ще й такі чинники як краса українського краєвиду. Під впливом відмінної топографії українських земель витворилася відмінна творчість в орнаменті у степових, подільських й гірських полосах. В кожній з тих полос орнамент зливається з характером краєвиду й творить своєрідні форми. Коли на безкраїх степах під блакитним небом виступають делікатні прозорі орнаменти в молодших відтінках і нагадують степ з його делікатними барвами й широкими просторами, так у противенстві гірські орнаменти проявляють життя й буйність гір в широкій скалі веселих живих кольорів та загальній пишноті, що тільки буйність гірського життя може видати. Поділля з чорною зораною землею, що тягнеться смугами і змінюється від скиб до засівів, видало суцільні масивні взори, відбиваючи в собі працю при землі. На тлі рідного краєвиду повного своєї особливої краси витворює (Продовження на 10 сторони)

В долині ген-ген лежало місто, властиво передмістя Клепарів. Маленькі домики палали червоними від заходячого сонця вікнами, ясніли зеленими городами. Було тихо й спокійно. Я витягнула перед себе рамена і вдихнула повними грудьми свіже повітря. З ближчих домиків повиходили люди й непомітно кивали нам рукою, прощали нас. Неодин раз певно приходиться їм прощати таких людей, як ми, супроводжених штиками, "чубариків". Я їм відмахнула. Та в ту мить покотилася груба московська лайка в мій бік і дихаючи важко, драпався на верх обриву чубарик". Я швидко зникла в гурті подруг, ховаючись від нього.

Йшли ми побіч товарового поїзду, що стояв на залізних рейках. Із закратованих вікон вагонів продирався до нас незрозумілий галас жіночих і мужеських голосів. Під кожним вікном викрикували ми свої імена, шукаючи знайомих, та ізза того гамору ніхто не відгукнувся. Даремно теж я кликала свого брата. Десь в половині поїзду, перед порожнім вагоном нас задержали й туди насадовили.

Вагон цей, це невелика буда з вільним проходом по середині й поверховими причама по обох боках. На першім поверсі над причама були маленькі закратовані віконця. В вагоні було нас тридцять жінок; 6 нас українок, решта польки, московки і жидівки, політичні й посполиті (уголовні). Як тільки зачинили великі двері вагону, зараз стало в середині темно. Ми поспішили, щоб ще за видна приготувати собі місця на нічліг. Наша чвірка: Галька, Тацька, Анка й я зайняли місця на партері правої причі, а хоровита Пеля й старша вже пані Волошинова взяли собі місце на поверсі тої самої причі коло вікна.

До нашого "партеру" влазилося лежачи ногами, а вилази-

лося головою. Хто був низький, той міг навіть досить вигідно сидіти, не дотикаючи головою до "поверху". Але ми практикували лише лежати. Розселивши кози й поклавши свої манатки під голову замість подушки, ми вилізли на поверх, щоб ще побачити хоча крізь ґрати вечір, заходяче сонце та своїм звичаєм спільно відспівати червнєве Богослуження в честь Пр. Серця Ісусового. Сівши тісно побіч себе, притулившись одна до одної, почали ми пісню відправу. Й лився з душі голос тихий, щирий, сердешний. Плив через ґрати, продирав темну синяву вечірнього неба — й линув перед престіл Всемогучого. Наша душа, мов би покинула на той час тіло, — вся стала у своїй ширости перед Ним. Не чули ми лайки "чубариків" під вікном, не чули ми таких напімнень і острого наших сусідок польок. Ми були там — перед Ним. Ми склали віддано й покійно долю наших найрідніших, долю Батьківщини й свою долю в милостиві, добрі Його руки.

Поволі гас день і вечір спочив на полях передмістя. Небо вкривалось то тут, то там зорями, що михтіли золотом та м'янили наші очі. Затих останній акорд нашої молитви й ми почули втому-в нашому тілі, Чоло зросив гарячий піт, духота вагону стала невиносимою. Була пора йти спати. Мовчки попрощавшись, ми полізли на свій "партер". Та спати нам не хотілося, хоч втома й горяч знесилювали тіло. Тулила я до серця грудку рідної землі, побожно цілувала медалик, памятку від сестри, в думках пестила всіх найрідніших. Ще довго панував у вагоні скрипіт дощок, порох людських тіл, шепіт, тужне зітхання, придушене, тихе скриване хлипання. Поволі все втихало і в кінці булс чути тільки нерівний важкий віддих тридцяти грудей.

(Дальше буде)

ЧИ ВМІЄМО ВИКОРИСТОВУВАТИ ДАРИ ПРИРОДИ ДЛЯ ХАРЧІВ?

(Продовження зі Сторони 7-ої)
на картопля, або кусок хліба.

Торкнуся ще й якості мяса.

Великим присмаком є, як я завважала (також для дітей!) віденські ковбаски, а позатим дуже товста свинина. Телятину вживається мало, а ще менше такі продукти як печінка, мозок, нирки. Не маю наміру детально доказувати вартості поодиноких родів м'ясив, чи вказувати на шкідливість уживання всякого роду готових мелених пікантних ковбас, сальцесонів, болонів та інших нібито „паштетівок”. Тут голос повинні забрати авторитетні лікарі, гігієністи та знавці, що досліджують та займаються народним харчуванням. Вони публікують таблиці яких вказують на вартість кожного продукту (вітамінову, кальорійну і ін.). Практичним пропагатором повинні стати жіночі товариства. Вони повинні заохочувати жінок впровадити в життя відому заєду: ярина у відношенні до мяса як 2 до 1, а не навпаки, і то не більше як 1 раз на день для дорослих (шануючи бодай п'ятиницю!) Діти можуть обійтись без мяса. Звернути треба теж увагу на якість мяса. Не жалувати трохи труду й спорядити собі самому свіжо убиті курчата чи інший дріб. Порівняйте смак різаної дома курки — й курки зі skleпу!

Щодо ярини та овочів то якраз Америка є може одним краєм, де вони є доступні усім шарам суспільності всюди, як у великих так і в малих містах впродовж цілого року. Одначе треба вміло ними покористуватися. Недоцільно є летіти за новостями та „делікатесами” коли нема подостатком гроша, але треба купувати багаті у вітаміни продукти, які можна їсти сирими (сирі салати, сирівки з моркви, капусти, помідори і ін.) Чомусь найбільший попит мають огірки, а дуже зрідка покупці беруть моркву, застосовуючи до неї велику вибагливість (молоденька, свіженька). Майже не продається старої (доспілої) моркви, буряків, з чого видно, що консументи цього не потребують.

Такі речі як кавуни, дині, гарбузи, шпараги і ін. купується хіба до домів, які провадять більш люксусову кухню. Тимчасом зо всіх цих ярин можна додаючи яйця, кашу й товщу, робити дуже смачні та здорові страви (нпр. накипляки), які вповні заступають мясо і збагачують організм різнородними вітамінами.

Тесаме стосується й до ово-

чів. Напр. добрі вчасні й недорогі яблука звані у нас „паперівками”, тішаються малим попитом. Публіка кривиться, що вони заквасні. А звісно є велика вартість яблук, порівнюючи їх напр. з водистими, солодкими грушками, (дуже дорогими!) або хочби й сливками. Але „грех” можнаб зовсім дарувати залишаючи вибір овочів смакові публіки. Важне є впровадження привички споживати овочі при кожному харчі — у всяких видах та родах.

Торкнуся ще одної справи, а саме напоїв.

В гаряче літо кожному хочеться більше пити як їсти. Гасимо справу чим: кока-колами, папами, нібито помаранчевим соком в паперових посудках та витрачаємо на них денно кільканацять до кількадесять центів. Я нароком порівнювала смак помаранч дуже голосно рекламованого соку правдивим соком з помаранчі. Нічого подібного! Багато краще смакує склянка студеної перевареної води із соком 1/2 помаранчі та 2-3 ложечками цукру. Або лекший чай з цитриною! А де порівняння у витраті гроша? Або звичай приймати гостей содовими водами з хемічними запахами черешень, малин і ін. перцівок. Чи не краще подати чай, цукор і цитрину, а до цього декілька кексів, або звичайну воду (може є аматори на білу содівку) зо соком з помаранчі, грейп-фрута, цитрини, і цукром? Або може бути, як це водилося в Західній Україні, варення (конфітури) з водою?

Чому бездушно переймаємо чужі звичаї, не призадумуємось над їхньою вартістю?

У кожної господині в холоділці певне найдете у літку — безліч тих „папів”, хемічного лива, якими гасяться спрагу, а зрідка подибаєте кисле молоко, зварений у більшій кількості на гарячі дні чай з цитриною, чи хочби переварену студену воду. Майже не відомий тут є зварений дома компот зо всяких овочів, чи кисіль. Правда, тут безліч овочевих соків в пушках, їх уживають, але рідко котра господиня видушує овочі сама, обмивши їх передтим гарненько.

Більше овочів, ярини, набли, меду, разового хліба, менше мяса, непевної продукції солодоців та напоїв — менше буде нежитів шлунка, злої переміни матерії, артретизму, а може й рака?!

Якщо господарюємо, господарюймо мудро та використо-

КРАСА УКРАЇНСЬКОГО ОРНАМЕНТУ

(Зі стор. 9.)

вався орнамент й прибирав своєрідні форми та відтінки.

Не можна поминути ще й того, що глибоке відчуття свободи давно закорінене в українським народі й демократичний устрій в державі, в громаді й домі мусіли також мати свій вплив на розвій українського орнаменту. У своїм домі українська жінка вже в далекій давнині мала свободу й велику пошану. Українська жінка висловила ту свободу життя у своїм мистецтві. Тільки свобода особистого життя без репресій суспільних законів могла дати нам таке багатство народного ручного мистецтва, як ми маємо. Неволія, рабство й погорда придавлюють творчість.

Багатство й краса українського орнаменту це мистецький твор української жінки. Цим твором вона збагатила народну культуру й піднесла український народ. Цим твором українська жінка показала світові, що ми за народ.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В дописі про Двацятьлітню Річницю 2 відділу СВА в Честер, Па., в числі Нашого Життя за серпень 1947, пропущено імя одної із декляматорок п-ні М. Передак. Вона вивязалась із свого завдання по мистецьки і є одною з кращих членкинь того відділу.

вуймо тяжко запрацьований гріш як найкраще. Витрата гроша раціональна на здорові харчі, а менше піде на лікарів та медицини.

Phone: POPlar 5190

EMIL KULCHUSKY

NOTARY PUBLIC

REAL ESTATE INSURANCE

2231 Fairmount Ave.

PHILADELPHIA 30, PA.

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь

ІВАН ГАСИН

**НАЙСТАРШИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
у Філадельфії**

В потребі удавайтеся до нас, а дістанете чесну і щирю обслугову. Ціна після Вашого бажання

НАПЛИЦЯ БЕЗПЛАТНА

HASYN FUNERAL HOME
2241 North Broad Street
Philadelphia 32, Pa.

PHONES: ST 4-1418 — ST 4-1234

ЦВІТИ

на весілля, похорони й інші
оказії

замовляйте тільки в українського квітцаря

Еміліян М. Матковський
ДОСТАВЛЯЄ ВСЮДИ В МІСТІ
ФІЛАДЕЛФІЇ

EMIL M. MATKOSKI
2904 W. Poplar Street
Philadelphia 30, Pa.

Phone: FR 7-5582

МИХАЙЛО Ф. НАСЕВИЧ

Перший Український
ПОГРЕБНИК
на Філадельфію й околицю

MICHAEL F. NASEVICH
N.E. Cor. Franklin & Brown
PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARket 1320

Обслуга в день і ночі

ІНТЕРЕСНА КНИЖКА ДЛЯ ЖІНОК

Обеднання Українських Жінок на Еміграції
видало в Авсбургу, в Німеччині
ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ ДЛЯ ЖІНОК

“МАЛА ГІГІЄНА ЖІНОК”

яку написала ДР. СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

відома лікарка й авторка наукових праць з ділянки гігієни
Книжка 80 сторін друку з малюнками.

Ціна 1.00 дол. Замовлення разом з грішми треба посилати на адресу:

**UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE
OF AMERICA, INC.**

366 North 7th Street, Philadelphia 23, Pa.